

Vabilo na

USTANOVNO SKUPŠČINO

DELNIŠKE DRUŽBE » UČITELJSKA TISKARNA D. D. «
s sedežem v Ljubljani,

ki se bo vršila v prostorih Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6, dne 15. septembra 1940, ob 10. uri dopoldne

DNEVNI RED: 1. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in končno veljavni določitvi družbenih pravil, kakor jih je odobrila kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani,
2. volitev članov prvega upravnega odbora,
3. volitev članov nadzornega odbora in dveh namestnikov,
4. slučajnosti.

Za: Učiteljsko tiskarno, r. z. z o. z.:

V Ljubljani dne 2. avgusta 1940.

Michler Ivan, Grum Rado, Napokoj Josip, Likar Jela, Štraus Karel

Svoj govor je zaključil predsednik sekcije s kratkim nagovorom na predsednika tiskarne tovariša Ivana Michlerja. Izrekel je njemu in vsemu vodstvu Učiteljske tiskarne v imenu sekcije in v svojem osebnem imenu zahvalo in priznanje za dosedanje delo in čestitke k otvoritvi podružnice. Čestitke je končal z željo, naj se podružnica, ki je danes zaživela, razvije, raste in cvete v čast in korist učiteljskega stanu.

V imenu profesorskega zbora celjske gimnazije je pozdravil otvoritev g. prof. Stanke. V svojem nagovoru je poudaril prepričanje, da bo z otvoritvijo podružnice Učiteljske knjigarnice v Celju ugodeno tako celjskemu občinstvu kakor tudi mladini. Še prav posebno bo ta nova trgovina priročna gimnazijskim dijakom, ker je prav v neposredni bližini gimnazije.

Predsednik Celjskega učiteljskega društva tov. Roš je poudaril, da je baš Celjsko učiteljsko društvo za Ljubljanskim najmočnejše. In tudi to ni najmanjši vzrok, da je bila že pred leti izražena želja po otvoritvi podružnice Učiteljske knjigarnice v Celju. Danes, ko je ta podružnica odprta, je izpolnjena tudi dolgoletna želja učiteljskega iz Celja in vse okolice. Zato je pa tudi prepričan, da se bodo podjetja oklenili prav vsi z ljubeznijo, kar bo tudi zagotovilo podjetju uspeh. Toda otvoritev nove podružnice ni pomembna samo iz gospodarskega, marveč tudi iz organizacijskega stališča, kajti nova podružnica v Celju bo tudi viden dokaz visoke stanovske zavesti med učitelstvom.

V odsotnosti predsednika Voglarja, je v imenu Celjske učiteljske gospodarske in

kreditne zadruge pozdravil otvoritev podružnice tov. Gobec, ki je naglasil, da je to druga učiteljska gospodarska ustanova v Celju. Prepričan je, da se bo tudi ta prav tako lepo razvijala in uspevala kot prva.

Končno je ponovno povzel besedo tov. Michler, ki se je zahvalil tov. Pogačniku in Gobcu, kajti na njihovi ramenih je ležalo glavno breme vseh priprav za otvoritev te nove podružnice Učiteljske knjigarnice. Nato se je obrnil k poslovodkinji podružnice gđ. Brenkovi s sledečimi besedami:

Gospodična poslovodkinja! Izročam Vam ključ nove podružnice ter Vas prosim, da posvetite propehu in razmahu knjigarnice v Celju vso svojo ljubezen in sposobnost. Bodite uverjeni, da Vam bo stala centrala v Ljubljani ob strani ter Vaše delo vsestransko podpirala, da bo kupujoče občinstvo zadovoljno s postrežbo, blagom in cenami.

Vsi prisotni so si nato ogledali lepo in moderno urejeni lokal in vso bogato zalogo blaga ter izrazili prepričanje, da spada nova trgovina med najlepše trgovske lokale v Celju.

Iz posameznih govorov, kakor tudi iz pripomb mnogih tovarišev, ki so prisostvovali otvoritvi nove podružnice, je bilo slišati, da je s to otvoritvijo ugodeno že večkrat naglašeni želji in potrebi učiteljstva iz Celja in vse okolice, kakor tudi onega iz Savinjske doline. Prepričani smo zatorej, da bo prav to tudi spodbuda, da bo vse učiteljstvo to novo podružnico tudi podpiralo in v njej nakupovalo, kajti le na ta način bo mogoč razvoj in obstoj tega našega novega stanovskega gospodarskega podjetja.

Tretji počitniški tečaj za učitelje strokovnih nadaljevalnih šol

Po vseh mestih Slovenije, pa tudi po vseh večjih krajih imamo strokovne in obrtne nadaljevalne šole. To šolstvo se je po vojni še prav posebno naglo razvijalo in doseglo res lepo in za naš narod dostojno višino. Za razvoj obrtnega odnosno strokovnega nadaljevalnega šolstva ima glavno zaslugo ljudskošolsko učiteljstvo, ki je tekom let žrtvovalo svoje počitnice in se posvečalo strokovni izobrazbi, da je moglo uspešno delovati za dvig našega obrtnega naraščaja. Vedno smo naglašali in to ponovno poudarjamo, da so vse nadaljevalne šole — bodisi obrtne, strokovne, kmetijske ali gospodinjske, le nadaljevanje ljudske šole, seveda pa mora biti učiteljstvo za take vrste šol še posebej izobraženo. Prav ima oni, ki trdi, da more edino ljudskošolski učitelj uspešno širiti izobrazbo med kmečko in obrtniško mladino, ker ve, kakšno podlago ima ona iz ljudske šole, in da je na napačni poti tisti, ki meni, da kaže ravnati z obrtnim vajencem po istih načelih, kakor s študentom srednjih šol.

Pred kratkim se je na Tehnični srednji šoli končal 3 letni risarski tečaj, ki se je začel že pred tremi leti, in so kandidati predelali snov v treh zaporednih letnih tečajih. Tečaj, ki se je začel v začetku junija 1937., je

trajal skupno 21 tednov, to je po 7 tednov na vsake velike letne počitnice. Tečajniki, ki so bili po večini iz vrst ljudskošolskega učiteljstva, so žrtvovali tri leta zaporedoma svoje počitnice, da so razširili svoje znanje za pouk na strokovnih nadaljevalnih šolah, ker se zavedajo, da je njihovo sodelovanje za napredek slovenskega obrtnika nujno potrebno. V začetnem tečaju je bilo 27 kandidatov, naslednje leto 25, letos zaradi orožnih vaj le 21 učiteljev iz vseh večjih krajev Slovenije.

Tečajniki so se vzdrževali ob svojih stroških v Ljubljani, tečaj pa je v glavnem omogočila kr. banska uprava, podprla pa ga je tudi zbornica za TOI. Tečajniki so se v predavanjih seznanili s strokovnim risanjem za vse panoge našega obrtništva. Prvo leto so se poglabili v oblačilno obrt, drugo leto v strojno risanje in elektrotehniko, letos pa v stavbarstvo. Vodstvo tečaja je bilo v rokah inspektorja za obrtni pouk g. Presla, razrednik je bil vsa tri leta prof. Stanko Klinc, poučevali pa so še gospodje: Brenčič, Dolak, inž. Hacin, inž. Fatur, inž. Kregar, Knafelj, inž. Premelč, inž. Skočir, Steinman, inž. Treo in Znidaršič. Tečajniki so odšli tudi na nekatere poučne izlete.

Splošne vesti

UČITELJSKI DOM r. z. z o. z., MARIBOR
VABILO

na VIII. redni letni občni zbor Učiteljskega doma, r. z. z o. z. v Mariboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. septembra 1940., ob 9. uri v penzionatu v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o lanskem občnem zboru.
2. Poročila uprave o delu v letu 1939./1940.
3. Poročilo kuratorija penzionata za leto 1939./1940.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku za leto 1939./1940.
6. Sprememba pravil po novem združnem zakonu.
7. Volitve načelstva, nadzorstva, kuratorija in razsodišča.
8. Predlogi.
9. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil po § 33. pravil četrte ure pozneje na istem prostoru in s istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število zastopanih članov.

Maribor dne 15. avgusta 1940.

Miloš Ledinek, načelnik. Štefan Blažič taj.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ,
kreditna zadruga drž. uslužbencev v Ljubljani,
javlja, da bo v ponedeljek, 2. septembra 1940., ob 19.30. uri v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani

izredni občni zbor

s temle zborovalnim redom:

1. Konstituiranje občnega zbora.
2. Sprejem novih pravil po zakonu o gospodarskih združenjih z dne 11. IX. 1937.
3. Sprejem pravilnika o spremembah obstoječih združnih predpisov z ozirom na prilagoditev novim pravilom.
4. Reševanje pritožb in prelogov, ki se morajo pisмено sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.
5. Slučajnosti.

Če občni zbor ob 19.30. uri ne bo sklepčen, bo pol ure pozneje v istih prostorih za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepčen veljavno ne glede na število prisotnih združnikov.

— Pedagoški tečaj za učitelje bo od 19. do 24. t. m. v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Pričetek tečaja bo v ponedeljek, 19. t. m., ob 9. uri. Pred pričetkom

naj se vsak udeleženec prijavi pri vходу v dvorano in plača prijavnino. Odbor pedagoškega društva.

— Enoletni tečaj za otroške vrtnarice se bo vršil v prihodnjem šolskem letu na državnem učiteljskem v Ljubljani. V tečaju bo sprejetih 20 do 30 kandidat, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: 1. da so stare najmanj 17 let; 2. da so dovršile 4 razrede srednje ali meščanske šole in opravile nižji tečajni izpit oziroma završni izpit; 3. da so lepega vedenja; 4. da so zdrave; 5. da imajo lep glas in dober posluš. Pogoje pod točkama 4. do 5. se ugotovi pri zdravniškem pregledu ob sprejemu. Prvenstveno bodo sprejete kandidatke, ki so dovršile gospodinjsko šolo. Kandidatke, ki tri mesece po sprejemu pokažejo, da niso primerne za otroške vrtnarice, se odpustijo iz tečaja. — Prošnje za sprejem, kolkovane s kolkom za 10 din, je poslati ali osebno vložiti na ravnateljstvo državnega učiteljskega v Ljubljani do 11. septembra t. l. Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list; 2. izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu oziroma završnem izpitu v izvorniku; 3. navedeno izpričevalo; 4. kratak življenjepis. — Kandidatke, ki so dovršile še kake druge šole ali tečaje, naj priložijo potrdila tudi o tem šolanju. Vse priloge morajo biti kolkovane s kolkom za 4 din, ako niso že od izdajatelja višje kolkovane. — Ravnateljstvo.

— Sprejem v I. letnik državnega učiteljskega v Ljubljani. V I. letnik drž. učiteljskega v Ljubljani bo sprejetih po naknadnem odloku ministrstva prosvete 80 učencev in 40 učenk. Vabimo posebno učence gimnazij in meščanskih šol, da se prijavijo za sprejem na učiteljske. Prošnje, kolkovane s kolkom za 10 din, s priloženim krstnim listom in izpričevalom o opravljenem nižjem tečajnem izpitu oziroma završnem izpitu je vložiti osebno ali po pošti pri ravnateljstvu do 14. avgusta. Sprejemni izpiti bodo pričeli 28. avgusta ob pol osmih zjutraj po razporedu, ki bo objavljen 27. avgusta na šolski oglasni deski. Ravnateljstvo.

— Od zvišanih kreditov proračunskih dvanajstin v prosvetnem resorcu, ki dobi 62 milijonov, gre za slovensko univerzo 1,78 milijona din osebnih in 322.000 din stvarnih kreditov, za predavalnico novih medicinskih semestrov pa je priznanih 400.000 din. Pri strojnem inštitutu je odpadla anuiteta 173.000 din, hidrotehničnemu laboratoriju pa je dodan kredit 33.000 din in Domu visokošolsk 17.000. Za glasbene šole v Ljubljani je določenih: akademiji 423.000, srednji šoli 524.000 din po viška. Za narodno gledališče se je povečal kredit s 620.000 din, najeti pa sme en milijon posojila na račun gledališkega dinarja. Zvišali

Otvoritvene šolske konference in § 145. šolskega zakona

(K vprašanju: Kdo določa šolske knjige?)

Učiteljski sveti se bodo sestajali k otvoritvenim konferencam večinoma že koncem avgusta ali pa najpozneje 1. septembra. V smislu § 145. šol. zakona je naloga učiteljskega zbora, da pripravi takrat vse potrebno za šolsko delo. Izbira šolskih potrebščin, določevanje šolskih knjig in učil — vse to spada v kompetenco učiteljskega kolektiva. Potrebno je, da to posebno poudarimo, kajti vedno se dogajajo še primeri, da se vse priprave izvedejo ex presidio, t. j. po svobodni volji šolskega upravitelja.

Smo načelno za svobodni izraz posameznika, vendar priznavamo večjo važnost skupnostnemu sklepu, kar je vplivalo odločilno tudi na zakonodajalca.

Iz konkretnih primerov preteklega šolskega leta vemo, da kljub določbam v šolskem zakonu kolektivno mišljenje učiteljskih zborov ni prišlo do svoje veljave. To velja zlasti za naročilo šolskih knjig!

Zgodilo se je, da je bil učiteljski zbor odločno za uvedbo šolskih knjig iz Učiteljske tiskarne, ki je del naše stanovske organizacije. Šolski upravitelj X. je zagovarjal uvedbo knjig iz B. založbe, kar mu kot neorganiziranemu članu stanovske organizacije ne more nihče zameriti. Pač pa ni bilo pravilno, da je kljub večinskemu mnenju

učiteljskega zbora s am uveljavil mnenje manjšine, t. j. uvedene so bile knjige iz B. založbe.

To je proti določili § 145. šol. zakona in je pritožba učiteljskega zbora povsem upravičena.

V nekem smreju je odločilno vplival na naročila šolskih knjig celo sreski šolski nadzornik. Teža šolski zakon ne predvideva! Vsak tak primer je iz šolsko-pravnega stališča — nepravilen.

Naša organizacija si je naredila nalogo, da smatra »Učiteljsko tiskarno« kot sestavni del stanovske skupnosti. Zato se bo vedno zavzemala za enakopravnost z drugimi založbami! Nikdar in nikoli ne moremo dopustiti, da bi naj slovensko šolstvo »uzimalo« monopol kakšne privilegirane založbe! Enaka pravica za vse! Ne zahtevamo predprave zase, zahtevamo le upoštevanje zakonskih predpisov, ki delijo pravico enakomerno in pošteno!

Našim članom priporočamo, da ob otvoritvenih konferencah dobro premotrijo razloge za uvedbo novih knjig. Pri tem naj poleg pedagoško-didaktičnih razlogov upoštevajo tudi svojo stanovsko zavest po načelu

»Svoji k svojim!«

Strokovni tečaj za učiteljice gospodinjskih nadaljevalnih šol

Že tri tedne je v Mariboru v samostanu tečaj za učiteljice gospodinjskih nadaljevalnih šol. Okrog 30 učiteljic iz vseh delov Slovenije se je zbralo v Mariboru in žrtvovalo svoje počitnice, da pridobi nekaj strokovnega znanja in poglodi svoj študij v probleme kmečkega in gospodinjskega dela. Namen teh strokovnih tečajev, ki jih prireja kr. banska uprava, je usposobitev naše učiteljice za voditeljice gospodinjskih tečajev na deželi.

Gospodinjski tečaji so v zvezi s kmetijskimi-nadaljevalnimi šolami dovršili že ogromno in važno nalogo na našem podeželju in so te prepotrebne ustanove, brez katerih ne bi smela biti nobena vas, preobrazila že marsikateri kraj.

V tečaju, ki bo trajal vsega 5 tednov, se vrši teoretičen in praktičen pouk v vseh na-

nogah gospodinjstva. Posebno važen je praktičen pouk v kuhanju, kar je dandanes važen problem za vsako kmečko dekle. Kaj pomaga kmečkemu dekletu, če ima vse, kar rabi za kuho, če pa ne zna jedil pripraviti. Učiteljice, absolventke tega strokovnega tečaja, bodo sedaj lahko v gospodinjskih tečajih pokazale praktično kuho.

Upamo pa, da bo letos, ko je banska uprava organizirala dvomesečni strokovni tečaj za učitelje kmetijskih nadaljevalnih šol ter 5 tedenski strokovni tečaj za učiteljice gospodinjskih nadaljevalnih šol, vzgojila dovolj strokovno naobrazanih učnih moči obojega spola, da bo naše podeželje v letošnjih zimskih mesecih polno teh važnih vzgojnih ustanov, v katerih se bodo vzgajali sinovi in hčerke našega slovenskega kmeta.